

Додаткове пояснення щодо результатів відбору Раунду 1 учасників Фази впровадження Програми «U-LEAD з Європою» в частині створення / модернізації ЦНАП

Враховуючи загальне завдання Програми допомогти у створенні або модернізації до 600 ЦНАП, у відборі акцент робився на максимальний відбір усіх заявок, де доцільне і можливе створення ЦНАП.

Оскільки на даному етапі Програма не здійснює ремонтних та будівельних робіт, обов'язковою умовою для участі в Програмі у цьому раунді відбору була **наявність належного приміщення** або чіткі перспективи облаштування такого приміщення громадами самостійно (не пізніше I кварталу 2019 року). За цим показником біля 100 заявок переважно відповідали встановленим вимогам. 17 з них – це заявки відібрані за «спеціальною процедурою» визначеною спільно з Мінрегіоном, тобто це громади, які ремонтували або будували приміщення ЦНАП за кошти інфраструктурної субвенції для ОТГ або ДФРР.

Варто наголосити, що біля 50 заявок з числа відібраних місяць ризику щодо належного підтвердження фінансування для задекларованих ремонтно-будівельних робіт та/або їх вчасного завершення. В окремих випадках громади не декларували потреб у ремонті, хоча зі змісту заявки вже очевидна потреба у таких роботах (зокрема, облаштування пандусів, туалетних кімнат тощо). У будь-якому разі фахівці Програми ще проводять оцінку стану справ, потреб і можливостей з виїздом у кожную громаду. У разі підтвердження високих ризиків заявку може бути відхилено і на цьому етапі.

Окремо потрібно пояснити випадки підтримки Програмою заявок від громад, які *вже отримували фінансування проектів міжнародної технічної допомоги (МТД) на створення ЦНАП (1); підтримку створення ЦНАП у населених пунктах, де вже існує ЦНАП райдержадміністрації (2); або підтримку створення ЦНАП відносно недалеко до діючого ЦНАП, переважно РДА (3).*

(1) Щодо першого випадку, то Комісія з відбору звертала увагу на те, щоб *не дублювати види допомоги проектів МТД* для однієї громади. Насамперед Комісією підтримувалося надання інституційної допомоги, у разі, коли попередні проекти МТД не працювали з даними питаннями і громада висловила прохання про таку допомогу. Також особливо віталосся створення віддалених робочих місць в ОТГ. Тобто у всіх цих випадках громада має демонструвати якісний розвиток системи надання адмінпослуг.

(2) Щодо підтримки *створення / модернізації ЦНАП в населених пунктах, де функціонує ЦНАП райдержадміністрації* варто наголосити на кількох позиціях:

а) Програма заохочує створення «спільних» ЦНАП (міськрайонних, селищно-районних). Заявки, де було задекларовано створення таких ЦНАП підтримувалися пріоритетно;

б) Програма визнає безумовне право територіальних громад утворити власний ЦНАП для забезпечення належної якості послуг для своїх мешканців;

в) заявки, у яких не було зафіксовано готовність утворювати спільний ЦНАП аналізувалися на якість ЦНАП райдержадміністрації. Вивчалися відповідна інформація у заявці, дані з моніторингу Мінекономрозвитку. Абсолютна більшість ЦНАП райдержадміністрацій мають неналежний рівень облаштування приміщень та недостатній рівень інтегрованості послуг. Завдання перевірити інфраструктуру ЦНАП РДА нині стоїть також перед кожним спеціалістом при візиті до громади. У разі виявлення належної інфраструктури дистанційно та/чи після візиту у громаду – перевіряється готовність ОМС та РДА (і райради) до утворення спільного ЦНАП. У разі наявності інфраструктури в достатньому обсязі, утворення спільного ЦНАП буде обов'язковою умовою отримання допомоги Програми.

Виняток може бути зроблений для модернізації ЦНАП міст обласного значення, оскільки у них та у районної влади (райдержадміністрації) повноваження та територіальна компетенція майже не перетинаються. Зокрема, щодо наймасовіших послуг (реєстрація місця проживання, адмінпослуги соціальної сфери) ЦНАП РДА і ЦНАП міста надають окремо послуги для мешканців району і міста. Відповідно місту та району тут також легше окремо організувати бек-офісну частину роботи і взаємодію з ЦНАП. Тож створення спільного ЦНАП у містах обласного значення не є критичним завданням, і має додану вартість лише у разі достатності вже готових приміщень;

г) У разі очевидної неналежності ЦНАП РДА заявки підтримуються без додаткових умов, зважаючи на право ОМС утворювати ЦНАП, більший потенціал ОМС до створення належного ЦНАП, перспективи ліквідації ЦНАП райдержадміністрацій.

(3) Підтримка заявок на створення ЦНАП в ОТГ на відстані 5-15 км до існуючого ЦНАП райдержадміністрації. Ці випадки також подібні до попереднього. У разі створення спроможної ОТГ, Програма визнає її повне право мати власний ЦНАП. Очевидно, що лише у власному ЦНАП мешканці ОТГ можуть отримати у найзручніший спосіб значну частину найважливіших адміністративних послуг, які «прив'язані» до їх місця проживання. Це, зокрема, послуги РАЦС, реєстрації місця проживання, «нотаріальні дії», місцеві послуги т.і.. І соціальні адмінпослуги зручніше отримувати у ЦНАП власної громади, аніж їхати до райцентру. Тим паче у абсолютній більшості ЦНАП РДА адмінпослуги соціальної сфери взагалі не надаються і перспективи їх надання невизначені. Нарешті необхідно враховувати, що навіть при відносно невеликих відстанях типовими є проблеми нерегулярного руху громадського транспорту, погані дороги, відчутна вартість проїзду і втрачений час громадян.

Щодо створення ЦНАП в ОТГ біля існуючих ЦНАП великих міст, то потрібно також враховувати, що вони часто де-юре належать до інших районів, і їх мешканці не можуть отримувати більшість послуг в ЦНАП таких міст. У разі не створення ЦНАП в ОТГ, мешканці будуть змушені і далі їздити до райцентрів за 20-25 км і більше.

Нарешті, ми визнаємо, що **створення ЦНАП в ОТГ та участь у Програмі це великий стимул** до підвищення власної інституційної та ресурсної спроможності громад: а) до впорядкування документації; б) до належного формування персоналу; в) до отримання нових повноважень (зокрема, реєстрація нерухомості та бізнесу, паспортні послуги, соціальні допомоги); г) до збільшення надходжень в місцевий бюджет за адміністративні послуги. Але найважливіше – це наближення послуг до громадян, очевидний вияв переваг реформи децентралізації.

Маємо ще раз наголосити, що велика кількість заявок наразі підтримана «з умовами». Вони стосуються підтвердження готовності приміщень, залучення мешканців громади до вирішення чутливих питань (наприклад, згоди на використання соціально-культурно-спортивної інфраструктури під ЦНАП) тощо. Але Програма сподівається, що максимальна кількість громад України виконає ці умови та отримає допомогу від Європейського Союзу, українських та шведських експертів.

Також наголосимо, що усі рішення Комісії з відбору, до складу якої входили експерти Програми, представники Мінрегіону та Мінекономрозвитку, прийняті одногосно.

Щодо заявок, які не були підтримані, то основними причинами були такі:

- подання заявок органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади, які не належать до цільової групи Програми;
- критичний брак інформації у заявці для її оцінювання;
- відсутність належного приміщення для ЦНАП та відсутність у заявці інформації про будь-які перспективи вчасного облаштування такого приміщення та/або відсутність інформації про фінансування відповідних видатків.

